

1969

2. Beh. af Forsl. t. Finantslov for Finantsaaret 1879—80.

1970

privilegerede Stilling, som de nu have. Jeg synes, at de have et vist Krav paa at have Fortrinet, begrundet paa den Billighed, hvormed de have ydet. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Maximalgrændsen skal jeg ikke komme nærmere ind paa den ærede Ordførers Antydninger. Jeg kan godt forstaa, at de nuværende Maximalgrændser i enkelte Tilfælde kunne passe mindre godt, fordi Reguleringssummerne ikke altid ere saa nøjagtige, men det er et stort Spørgsmaal, om man ikke ved at gaa den Vej, som den ærede Ordfører foreslog, kom til ikke blot at rette smaa Uligheder, men kom ind paa en Vej, som vilde blive en almindelig Forhøjelse af Reguleringssummerne. Jeg kan ikke i dette Øieblik overse det, men man maa være meget varfsom dermed. Da der ikke foreligger Forslag, men kun Antydninger i den ærede Ordførers eget Navn, skal jeg ikke komme nærmere ind paa det. — Hovedspørgsmaalet, som jeg har bedet om Ordet for at begrunde, er det Forslag til Embedsmændenes Dyrtdstillæg, som foreligger fra det ærede Mindretal, som den ærede Ordfører talte for, og som jeg heller ikke antager vil finde nogen bestemt Modstand fra det andet ærede Mindretals Side, men som vi for vort Vedkommende ikke have kunnet anse det for rigtig at blive staaende ved under de nuværende Forhold. Jeg skal i denne Henseende tillade mig i korte Træk at minde om, hvorledes Gangen har været i dette Dyrtdstillægs Historie. De Herrer ville erindre, at i Aaret 1873—74 fremkom det første Forslag fra Regjeringens Side om at give Embedsmændene Dyrtdstillæg, og dette Forslag gik ud paa, at Embedsmænd, der havde indtil 4,800 Kr., skulde have Dyrtdstillæg. Maximalgrændsen var altsaa 4,800 Kr. og Lønningerne vare delte i 3 Klasser a 1,600 Kr., saa at de første 1,600 Kr. fik 15 pSt. Tillæg, de næste 12½, og de næste 10 pSt. Det var Regjeringens Forslag den Gang, og det var begrundet i en længere Nebegjævelse, som findes i vedkommende Tillæg til Rigsdagstidenden for den Tid, og som gik ud paa at vise, at Priserne navnlig i det sidste Aar vare stegne i en meget betydelig Grad. Pristigningen var efter Regjeringens Oplysninger temmelig pludselig, i 1871 kun 2½ pSt., i 1872 10 pSt., men i 1873 20 pSt. Dyrtden begyndte altsaa i 1872—73, i 1873—74 fremkom Regjeringens Forslag, som imidlertid blev forkastet af Folkethinget. Men samtidig dermed indbragtes et andet Forslag her i Thinget, som gik ud paa paa Finantsloven — Regjeringens Lovforslag var et særligt Lovforslag — altsaa for et Aar ad Gangen at give et Tillæg

til Embedsmændene, saaledes at de fik et Tillæg af 10 pSt. af de første 1,600 Kr., medens Maximalgrændsen var 2,400 Kr., og dette Forslag blev vedtaget her i Thinget. Grunden til, at man vilde sætte det paa Finantsloven, var den, at man strax vilde indicere, at det paa dette Omraade ikke var noget Fast, man gjorde, saaledes, at man ikke gav Embedsmændene noget Løfte, men at de altid maatte være beredte paa, at dette Tillæg kunde blive forandret fra Aar til Aar. Netop for at præcisere Forslagets Kortvarighed og ikke bindende Karakter, for i Tide at give et Varsel derom, foresloge vi, at det skulde staa paa Finantsloven. Forslaget gik over i Landstthinget, men der reiste der sig konstitutionelle Betænkeligheder ved, at en Anmærkning af den Natur kom ind paa Finantsloven. Der kom ikke fra Landstthingets Side nogen Modstand imod, at det skulde være et etaarigt Forslag, det var ikke for at protestere imod, at et saadant Forslag kun skulde være en kort Tid, men fordi man i Landstthinget anser det for stridende mod Finantslovens Renhed, det vil sige fra en vis Side af Landstthinget, skjøndt daværende Finantsminister Krieger var af den Mening, at det meget godt kunde staa der. Det var altsaa konstitutionelle Grunde, der vare i Veien, Hensynet til Finantslovens Renhed, et Begreb, som jeg senere skal komme nærmere ind paa. Forslaget blev imidlertid ikke forkastet, men indbragt igjen af nogle Landstthingsmænd som privat Forslag og vedtaget af Landstthinget, saaledes som det var vedtaget af Folkethinget. Altsaa med Hensyn til Realiteten var man enig, og der vilde, hvis ikke den konstitutionelle Banstielighed havde vist sig, været opnaaet Enighed om denne Bevilling paa Rigsdagen allerede i hint Aar, altsaa 1873, da Dyrtden var paa sit Højeste, men denne Enighed, som jeg nu nævnte, kom imidlertid ikke istand. Folkethinget fastholdt da det næste Aar igjen det samme Standpunkt som forrige Aar, idet det ansaa en saadan Begunstigelse for tilstrækkelig overfor Embedsmændene, idet man mente, at Lønninger, der oversteg 1,200 Rd., var der ikke Grund til at bevilge Dyrtdstillæg, og at den egentlige Trang der maatte siges at høre op; kun til saa lave Lønninger skulde der gives et Tillæg af 10 pSt. af de første 800 Rd. — saavidt jeg erindrer var der dengang ikke Menighed om Procentforholdet. Da imidlertid Aaret efter et noget lignende Forslag som det, Regjeringen havde forelagt Aaret iforveien, blev forelagt af den daværende Finantsminister Jonnesbech ogsaa som et særligt Lovforslag, løb